

SOR-afspraken nadere invulling CAO Rijk vrijstelling voor vakbondswerk

Afspraak cao

In de CAO Rijk is een paragraaf opgenomen waarin de afspraken over vrijstelling voor vakbondswerk zijn opgenomen. De cao-afspraken zijn:

- In het DGO wordt minimaal éénmaal per jaar gesproken over de vrijstelling van kaderleden.
- Kaderleden kunnen maximaal twaalf maanden tot maximaal 50% van de oorspronkelijke werktijd worden vrijgesteld van hun reguliere werkzaamheden. Hierbij is het de bedoeling om de vrijstelling zoveel mogelijk te clusteren tot 50% van een volledige arbeidsduur per vrijgesteld kaderlid.
- De werkgever stemt in met een verzoek tot vrijstelling, tenzij de bedrijfsvoering daardoor ernstig wordt verstoord.
- Na afloop van de periode van twaalf maanden kunnen kaderleden opnieuw worden voorgedragen voor vrijstelling.
- Het werk van deze kaderleden kan onder andere bestaan uit werkzaamheden ten behoeve van decentraal overleg, informeren van leden en niet-leden en begeleiding van reorganisaties of mobiliteitsplannen.
- Op basis van de ervaringsgegevens van de laatste jaren is het ijkpunt voor deze vrijstellingen gemiddeld tien maal de volledige arbeidsduur voor de gehele sector Rijk.
- In het Sectoroverleg Rijk worden de ervaringen met deze afspraak over vrijstelling voor vakbondswerk periodiek besproken.

Nadere invulling

Ter uitwerking van de cao-afspraken, zijn de voorzitter van het SOR en de vakbonden in het SOR van 19 december 2019 het volgende overeen gekomen:

- Met ingang van 1 januari 2020 komt de ‘tijdelijke regeling vakbondsfaciliteiten’ uit 1996 te vervallen. De vrijstellingen van kaderleden op basis van deze regeling lopen door tot de afgesproken einddatum of, bij ontbreken daarvan, tot uiterlijk 31 december 2020.
- De vakbonden kunnen de door de werkgever ter beschikking gestelde 10 FTE aan vrijgestelden in onderling overleg en naar eigen inzicht inzetten, ook over de departementsgrenzen heen.
- Voor de onderlinge verdeling van de 10 fte aan vrijgestelden spreken de vakbonden jaarlijks een verdeelsleutel af. De onderlinge verdeling zal met de voorzitter van het SOR jaarlijks worden gedeeld.
- Bij invulling van de vrijstelling door een vakbond zal de mutatie aan de voorzitter van het SOR worden doorgegeven.
- Als een vakbond voornemens is tot inzet van een vrijgestelde, zal dit op het departement waar deze persoon werkzaam is gemeld worden aan de voorzitter van het DGO. Daarbij wordt aangegeven voor welk percentage van de arbeidsduur om vrijstelling wordt verzocht.
- De duur van de vrijstelling is maximaal 12 maanden. Na afloop van deze periode kan opnieuw om vrijstelling van deze persoon worden verzocht.
- De werkgever stemt in met een verzoek tot vrijstelling, tenzij de bedrijfsvoering daardoor ernstig wordt verstoord.
- Indien een voorzitter van een DGO niet instemt met een verzoek om vrijstelling en de vakbond die het verzoek heeft gedaan zich niet kan vinden in de motivatie daarvoor wordt dit besproken in het SOR.
- In het geval een deel van de ter beschikking gestelde fte’s (tijdelijk) niet wordt vervuld, blijven deze ter beschikking staan aan de vakbond waaraan ze op grond van de onderling overeengekomen verdeelsleutel toekomen. De enige uitzondering hierop is wanneer twee vakbonden onderling overeenkomen (een deel van de) niet gebruikte fte’s ter beschikking te stellen aan de andere vakbond, voor een expliciet overeengekomen termijn.

- De 10 FTE zijn ijkpunt, geen harde begrenzing. Mochten zich omstandigheden voordoen die daartoe aanleiding geven, zoals een omvangrijke reorganisatie of een andere situatie waarin meer inzet dan gemiddeld noodzakelijk is mag worden verwacht, dan kunnen de vakbonden dit – afhankelijk van de omstandigheden - agenderen in het SOR en/of in het DGO om tot aanvullende afspraken te komen voor een (tijdelijke) extra inzet van vrijgestelden.
- De ervaringen met de afspraak worden periodiek geevalueerd in het SOR. Voor het eerst in maart 2021 of eerder als de ervaringen daar aanleiding toe geven.
- Hierbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan:
  - De mogelijke stapeling met andere taken/vrijstellingen in het verlengde van vakbondswerk in relatie tot behoud van contact met de werkvloer
  - De mate waarin vrijstellingen worden verlengd
  - De verdeling van de vrijstelling over de departementen

Deze SOR-afpraak wordt geplaatst op de website www.caorijk.nl. Vanaf de volgende versie van de cao zal er in de paragraaf over de vrijstelling voor vakbondswerk naar deze afspraak worden verwezen.